

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

Letnik XXXX, št. 2

Hrastnik, 26.2.1999

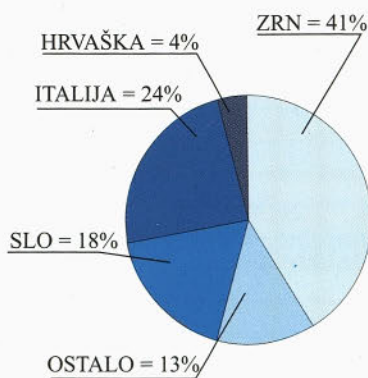
POSLOVNI NAČRT ZA LETO 1999

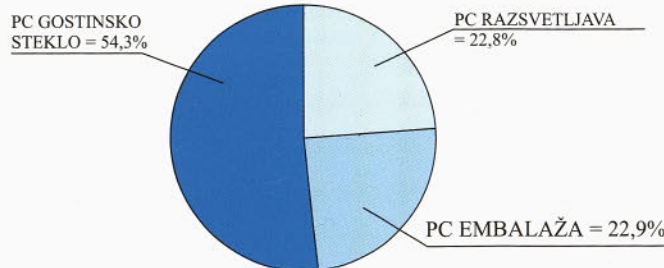
Nadzorni svet Steklarne Hrastnik je na svoji 2. letošnji seji, ki je bila dne 3. februarja, obravnaval in soglasno potrdil Poslovni načrt za leto 1999. Temeljni cilji oziroma poslovna pričakovanja Steklarne Hrastnik za leto 1999 so bili že objavljeni v eni od prejšnjih števil Steklarja, danes je moj namen, da vam nekoliko konkretnije predstavim naloge in cilje, ki nas čakajo v letošnjem letu.

V vseh treh programih bo v ospredju proizvodnja oziroma trženje tehnološko zahtevnih maloserijskih izdelkov, s čimer bomo zapolnjevali tržne niše predvsem na področju zahodnoevropskih držav in posredno preko evropskih kupcev pokrivali tudi ameriški in japonski trg. Glavna tuja tržišča Steklarne Hrastnik ostajajo v letu 1999 še naprej ZRN, Italija in Hrvaška, na domačem slovenskem trgu predvidevamo prodajo na nivoju 18 % celotne proizvodnje.

Slika št.1: Tržišča Steklarne Hrastnik v letu 1999

Slika št.2: Delež prodaje (SIT) po PC

V lanskem letu smo dosegli rekordno proizvodnjo, ki je presegala 37.000 ton steklenih izdelkov, v letošnjem letu planiramo obseg proizvodnje približno na enakem nivoju, vrednostno pa naj bi iz čiste prodaje beležili prihodke v višini 60.6 mio DEM. Delež posameznih PC v strukturi celotne prodaje je razviden iz slike št. 2.

Na podlagi opredeljene prodajne politike zato predvidevamo polno zasedenost vseh devetih avtomatskih proizvodnih linij preko celega leta, zaradi ugodne konjunktore na zahodnoevropskih trgih, predvsem pa zaradi izboljšanja kvalitete in produktivnosti v PC razsvetljava, pa računamo tudi na polno zaposlenost vseh 18 brigad preko celega leta.

Na področju nabave je glavna naloga vseh zaposlenih v tej sredini, da s svojo aktivnostjo dosežejo v tekočem letu nespremenjene ali celo nižje cene v primerjavi z lanskim letom, predvsem na področju surovin, kartonov in PVC folij. Formiranje cen za električno energijo je v pristojnosti vlade, cena zemeljskega plina pa v največji meri zavisi od gibanja cen nafte na svetovnih trgih.

Pomemben vpliv na stroške bo imela tudi usposobljenost nabavne službe pri iskanju najugodnejših ponudnikov vsakovrstnega materiala

in storitev, ki jih dnevno uporabljamo pri poslovanju našega podjetja. Inflacija je že relativno nizka in cene se na marsikaterem področju znižujejo.

IZ VSEBINE:

- Poslovni načrt
- Tržne aktivnosti
- Intervju: H. Korbar
- Intervju: S. Leskovšek
- Družba pooblaščenka
- Zdravniški nasveti
- Zanimalo vas bo
- Horoskop
- Krizanka

Glavna naloga in obveza poslovodstva za letošnje leto je nadaljevanje politike iz lanskega leta, to pa pomeni krepitev finančne stabilnosti. Temu bo podrejena celotna

Novi kozarci Štefan - H-28 (lastni program Steklarne Hrastnik)

Slika št. 3: Plan prodaje in proizvodnje po PC

	KOM	KG	SIT	DEM
PC razsvetljava	2,575,786	2,852,411	1,345,200,000	13,868,041
PC embalaža	67,852,885	13,509,638	1,349,446,767	13,911,822
PC gostinsko steklo	66,324,725	19,833,658	3,190,851,327	32,895,375
SKUPAJ	136,753,396	36,195,707	5,885,498,094	60,675,238

politika investiranja in investicijskega vzdrževanja, zato bomo tudi v letošnjem letu investirali samo v najnujnejše segmente poslovnega procesa, s čimer bomo zagotovili sprejemljiv nivo obratovalne zanesljivosti. Pomembnejše investicije, katerih predračunska vrednost presega 10 mio SIT so:

- zamenjava kompletnega informacijskega sistema v podjetju,
- generalna obnova visoko regalnega skladišča,
- projekti za rekonstrukcijo I kadne peči
- rekonstrukcija silosov za črepinje v podpečju podjetja
- preselitev in rekonstrukcija brusilnice v PC razsvetljava
- predelava proizvodne linije IS 2 v PC embalaža
- nakup novega kompresorja za zmesarno
- generalni remont kompresorja K-2
- nakup novih orodij za proizvodnjo steklenih izdelkov.

Z ozirom na predvideno polno zaposlenost vseh proizvodnih linij in vseh 18 brigad, v letošnjem letu ne

planiramo zmanjšanja števila zaposlenih. Kljub temu pa bo potrebno predvsem na področju organizacije dela na mnogih področjih preseči z dosedanja prakso in uvesti nove načine dela, kar bo v marsikateri sredini povzročilo posamične kadrovske prerazporeditve. Analize poslovanja, ki nam jih občasno izdelajo zunanje konzultantske firme, nam jasno kažejo, da imamo v Steklarni Hrastnik kljub velikim dosežkom v preteklih letih še vedno prenizko produktivnost in premajhno realizacijo na posameznega zaposlenega.

V letošnjem letu bomo dali tudi večji poudarek izboljšanju pogojev dela predvsem v obratu pregleda, brusilnici, v določenih strokovnih službah, uredili sanitarne prostore pri srednjem vratarju, povečali parkirne površine, uredili dovozno pot za tovornjake na južnem dvorišču, ter asfaltirali novo dovozno cesto pred skladiščem na kranjski strani Save. Del teh ureditvenih posegov sodi tudi v okvir priprav na 140-letnico Steklarne Hrastnik, ki jo bomo praznovali v naslednjem letu.

celoti izpolnjevali vse obveznosti do delavcev, ki izhajajo iz splošne, panožne in podjetniške pogodbe ter posebnega dogovora, ki smo ga v začetku letošnjega leta podpisali s sindikatom. Zmanjšali bomo zadolžitev pri bankah, obenem pa zmanjšali tudi zaostanek naših plačil do dobaviteljev. Uspešno opravljeni remont na G in H kadni peči dajejo torej pričakovane rezultate, od angažiranosti vsakega posameznika v Steklarni pa je odvisno, koliko nam bo uspelo izpolniti letošnji poslovni načrt. Osebnostno sem prepričan v uspeh, optimizem velja.

Stojan Binder

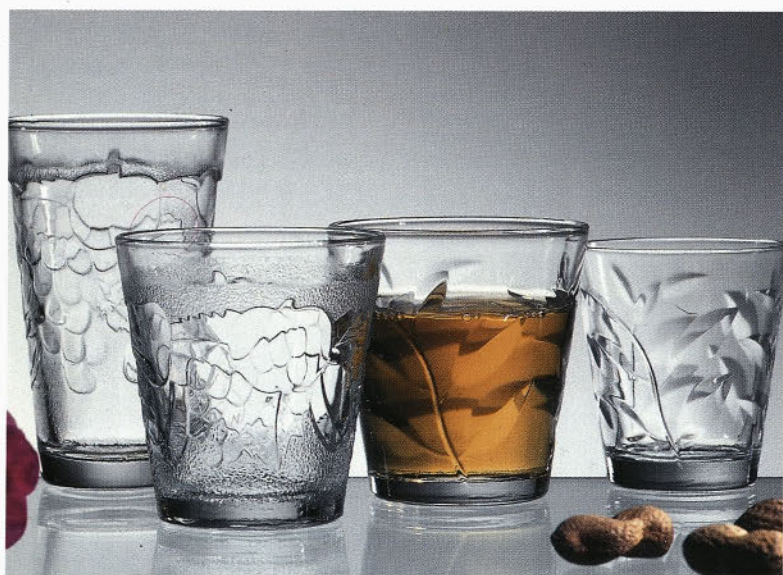

Družina izdelkov Harley

Slika št.4: Izkaz uspeha Steklarne Hrastnik za l. 1999

v MIO SIT

NAČRT POSLOVANJA STEKLARNE HRASTNIK ZA LETO 1999		
1.	Čisti prihodki iz prodaje	5886
	- domači trg	1096
	- tuji trg	4790
2.	Ostali prihodki	360
3.	Vpliv gibanja zalog	0
4.	Kosmati donos iz poslovanja (1+2+3)	6246
5.	Stroški surovin, materiala, energije	2445
6.	Stroški storitev	954
7.	Stroški dela	1665
8.	Amortizacija	750
9.	Drugi odhodki poslovanja	53
10.	Nabavna vrednost prodanega blaga	60
11.	Stroški poslovanja (5+6+7+8+9+10)	5927
12	Dobiček iz poslovanja (4-11)	319
13.	Prihodki iz financiranja	65
14.	Odhodki iz financiranja	300
15.	Dobiček iz rednega poslovanja (12+13-14)	84
16.	Izredni prihodki	0
17.	Izredni odhodki	30
18.	Celotni dobiček (15+16-17)	54

Serija kozarcev Country

KREATIVNOST PROTI MONOPOLOM

Evropski trg namiznega stekla pred sejmom Ambiente '99

Dogajanja na zahtevnem in zasičenem evropskem trgu namiznega in embalažnega stekla so vredna pozornosti vseh, ki plasirajo tja svoje izdelke, oz. želijo to početi tudi v prihodnosti. Vsebina dogajanj je večplastna - od manipulacij in povezav med velikimi proizvajalci in grosisti (monopoliziranje tržišča), tehnološke superiornosti (visoke tehnologije, super produktivni stroji) do dumping ponudbe (daljni vzhod) itd.

Največji svetovni proizvajalci steklenih izdelkov (ti so še kako prisotni na trgih, kot je denimo Nemčija) imajo bistveno več instrumentov za posredovanje na trgu kot Steklarna Hrastnik. Situacija slovenskih izvoznikov, ki je gotovo specifična v Evropi, se prej slabša, kot izboljšuje. To pomeni, da je denarja za modernizacijo proizvodnje malo ali nič, nasprotno pa se konkurenca tehnološko posodablja, kot še nikoli. Če bi bil to edini ključ za (uspešno) preživetje, bi seveda Steklarna Hrastnik morala že zapreti vrata.

Serija kozarcev Pacific - H-28 (izdelek Steklarne Hrastnik)

Vendar znotraj tega režiranega teatra ostaja nadvse pomemben maneverski prostor, rezerviran za kreativce: področje novih, drugačnih izdelkov. Da je to res tako, smo ugotovili pri zadnjem obisku pri firmah, ki vedrijo in oblačijo na omenjenem trgu (V. Well, Fischer, Ritzenhof): njihovo edino pravo zanimanje je bilo izraženo v vprašanju: Kaj prinašate novega? Še včeraj so te firme z nami samo "gihale" okrog cene obstoječih izdelkov, danes pa mrzlično iščejo nekaj, kar bi na trgu pomenilo osvežitev, prednost in posledično zaslužek.

Novi izvorni izdelki so praviloma trd oreh za vse udeležence v procesu realizacije, saj pomenijo tveganje na vseh nivojih. Noben podjetnik namreč ne more jamčiti, da je izbira novega izdelka zadetek v polno, isto velja za kreatorje (oblikovalce), pa za tržnike, ki morajo promovirati izdelek in nenazadnje za proizvodnjo, ki mora "spraviti na svet" ta drugačen, torej tehnološko zahteven izdelek. To

je zahtevna igra in v Evropi se z njo ukvarjajo lastniki firm ali direktorji (primeri: razsvetljava - RZB - lastnika zakonca Zimmermann; embalaža - Bruni - lastnik g. del Bon, Kefla - lastnik g. Walter; namizni program - Glaskoch - lastnik g. Kleine, V. Well - lastnik g. V. Well itd); le-ti skupaj s kreatorji in najodgovornejšimi tržniki pretresajo ideje in odločajo o plasiranju le-teh na tržišče. Teh ljudi s kakšnimi govori, podatki ali bleferstvom ne moreš impresionirati, edino merilo je kreacija: če jim lahko ponudiš nekaj, kar jih preseneti, navduši (ob dejstvu, da so videli že "skoraj vse"), so pripravljeni iskreno sodelovati v projektu. Sodelovanje pomeni za obe strani skrajno resno angažiranje za dokončno realizacijo projekta - do dobre prodaje in dobička.

In ravno tu je priložnost za Steklarno Hrastnik: trženje servisa kreativnosti. Povedano drugače: kupca "obdelamo" tam, kjer je njegovo mehko mesto: obiščemo ga, mu ponudimo idejo, ki jo potem čimprej izdelamo kot vzorec (plexi, glina ali steklo) in nato zagotovimo kvalitetno in hitro realizacijo. Za to praviloma niso potrebna velika finančna sredstva ali druge odločilne spremembe. Gre enostavno za osvojeno poslovno filozofijo kreativnosti, ki vse udeležence Steklarne Hrastnik zavezuje, da v tem procesu sodelujejo z največjim možnim prispevkom - seveda ob predpostavki, da je prvi in glavni kreativec direktor sam.

Sicer pa kje se začne in do kod sega kreativnost? Zmotno bi bilo mišljenje, da je to le domena dizaj-

erjev. Design v kreativnosti sicer res izstopa že po bistvu svoje dejavnosti, a nobene možnosti nima za uspeh, če je okolje (tržniki, proizvodnja, uprava) konzervativno. Zato je kreativni duh še kako pomemben v vseh središčih, ki vplivajo na realizacijo novih izdelkov in programov.

V tem kontekstu so zastavljeni poslovni cilji tudi v pripravah na veliki potrošni sejem Ambiente '99. Že omenjeni obiski velikih nemških kupcev v januarju '99 so postavili izhodišče za nove projekte: za firmo V. Well - nova serija stiskanih kozarcev Mocca (ustrezna grafična embalaža in predlog dekoracije); za firmo Fischer - nova serija H-28 kozarcev Apollo; za firmo Glaskoch - več novih serij in izdelkov itd.

Nenazadnje so za promocijo na sejmu proizvedeni novi lastni izdelki, ki so bili kot vzorci ali ideje predstavljeni lansko leto: serija H-28 kozarcev Pacific in Amantea; seriji stiskanih kozarcev Country listje in Country sadje; sadni kupi Harley; steklenica Silhueta; kozarca H-28 Štefan in Vrtnica itd. Ob vseh teh programskih premikih v smeri plasiranja lastne kreativnosti je verjetnost uspešnosti tržnega nastopa bistveno večja.

Takšni programski prijemi tudi kompenzirajo razlike, ki izhajajo iz velikih modernizacij v drage tehnologije naših konkurentov in nas uvrščajo še vedno v zelo aktualne ponudnike omenjenih steklenih izdelkov.

Slavko Marcen

Serija kozarcev Apollo - H-28 (kreirane za Fischer-Mercant)

Steklenica Silhueta - IS proizvodnja (izdelek Steklarne Hrastnik)

Bivši vidni sodelavci HEDA KORBAR

Tokrat med bivšimi vidnimi sodelavci predstavljamo dolgoletno vodjo gospodarsko računskega sektorja go. Hedo Korbarjevo. V vseh prispevkih na to temo so jo različni sogovorniki omenjali kot pomembno akterko pri najvažnejših razvojnih oziroma investicijskih posegih. In njen pogled na ta leta je gotovo manjkal pri stvaritvi kompletne slike tega obdobja.

• **Izhajate iz obrtniške družine. Skupaj z dvema sestrama ste mladost preživeli v Hrastniku. Kakšna so bila ta leta?**

Oče in mama izhajata iz Zabukovja nad Sevnico. Bila sta krojača, kakor tudi stari oče in dva strica. Tudi sama sem bila rojena v tem kraju, starša sta mi položila v gene delavnost, natančnost in vztrajnost. V Hrastnik smo prišli leta 1929, kjer je oče odprl majhno krojaško delavnico.

Osnovno šolo sem obiskovala tu v Hrastniku.

• **Kakšne pa so bile vaše nadaljnje poklicne ambicije?**

Med drugo svetovno vojno sem obiskovala meščansko šolo v Trbovljah, ki se je kasneje preimenovala v trgovsko šolo (danes je to ekonomska šola). V teh dveh šolah sem pridobila precej dobro znanje nemškega jezika. Po drugi svetovni vojni sem nadaljevala šolanje še na ekonomski šoli v Celju. Zelo sem želela študirati, vendar skromni očetovi dohodki tega niso dopuščali, saj sta bili za menoj še dve mlajši sestri.

• **Je bila zaposlitev v Steklarni Hrastnik vaše prvo delovno razmerje?**

Julija 1946 me je brez posebnih formalnosti in po opravljenem kratkem inteligenčnem testu sprejel v službo ing. Emil Kocmur. Takoj sem bila dodeljena v finančni sektor. Najprej sem delala kot saldakontist (vodenje kupcev in dobaviteljev), nato pa kot finančni knjigovodja.

Novembra 1948 sem po nalogu Zvezne direkcije za industrijo stekla odšla v Vrnjačko Banjo na štirimesečni knjigovodski tečaj. Tam sem pridobila obsežno znanje knjigovodstva, gospodarskega poslovanja in matematike. Takrat sem prišla do spoznanja, da bo finančna stroka moj poklic.

Delavcev v finančnem sektorju je primanjkovalo, veliko smo delali, poleg tega pa smo udarniško opravljali razna fizična dela. V tistem času sem se poročila, rodila hčerko Martino in ovdovela. Od takrat naprej sem živela samo še za hčerko in za Steklarno.

• **Kdaj ste prevzeli odgovorno delovno mesto vodje sektorja?**

Poleti 1956. leta sem prevzela vodenje gospodarsko planskega sektorja. Pred tem sem morala priseči na občini, kar za nobeno drugo, niti najodgovornejše delovno mesto, ni bilo predpisano.

Sodelavci so moje napredovanje lepo sprejeli in smo dobro sodelovali, čeprav sem izhajala iz njihovih vrst.

• **Bili ste pomembna akterka pri najvažnejših razvojnih oz. investicijskih posegih ...**

Vodilo mojega življenja je bilo vedno, da lahko samo napreduješ ali nazaduješ in če ne napreduješ, že nazaduješ. Prav iz tega razloga sem najraje sodelovala na področju investiranja. Skupaj s tehničnim in komercialnem direktorjem sem sodelovala pri vsakem investicijskem programu, katerega smo izdelali sami doma, ali pa skupaj z Industrijskim birojem iz Ljubljane. Vsake dokončane investicije in začetka obratovanja novega stroja sem se veselila. Poslovnim partnerjem sem rada razkazovala proizvodni proces, od zmesarne pa vse do skladišča.

• **Se spominjate velikih projektov, oz. kateri je bil najzahtevnejši?**

V letih od 1948 do leta 1977 smo iz propadajoče tovarne ustvarili moderen industrijski obrat. Učinek tega investiranja je bil:

- leta 1948 je bila pri 890 zaposlenih delavcev, proizvodnja 4.801 tona
- leta 1978 pa pri 1.694 delavcev, proizvodnja 24.502 toni.

Vsake dokončane investicije in začetka obratovanja novega stroja sem se veselila.

Leta 1952 smo dokončali prvih 50 metrov novega proizvodnega objekta, nato pa nadaljevali rekonstrukcijo po etapah do sedanje velikosti tovarne. Prvi avtomat je bil "Schwarzkopf", nato so sledili: IS-avtomati, Hardford in stiskalnice. Velika investicija je bil tudi prehod taljenja mase in ohlajevanja izdelkov iz generatorskega plina na električni tok (prvi tovrsten poizkus v tedanji Jugoslaviji). Sledil je še uvoz avtomata za brušenje tipa Bibek, izgradnja nove trafo postaje, prestavitev satirnice in gradnja 8-nadstropne upravne zgradbe. Leta 1975 smo z usposobitvijo avtomatske linije za proizvodnjo kelihov zelo povečali asortiman. Sledile so še druge investicije, največja je bil 6-sekcijski IS avtomat na tri kaplje z elektronskim krmiljenjem. Pri proizvodnem procesu je bil zelo pomemben prehod iz uporabe elektrike na zemeljski plin.

• **Je bilo v šestdesetih letih enostavno priti do denarja za investicije?**

Za pridobitev investicijskih sredstev od raznih bank in skladov smo si vsi morali vsi vodilni delavci zelo prizadevati, skrbeti, da je bil denar namensko porabljen in tudi v rokih vrnjen. Ne smemo pa pozabiti tudi skrbi kolektiva za nadaljevanje

proizvodnje in ohranitev delovnih mest. Vir vloženih lastnih investicijskih sredstev je šel prav na račun odrekanja pri osebnih dohodkih.

• **Katera pa so bila dela, ki so vas še posebej angažirala?**

Najobsežnejše in najtežje delo v letu 1973 je bil prehod na TOZD-e in pravična razdelitev premoženja. Nekateri so smatrali, da so premoženje samo stroji in kamioni, vendar so bile tu še proizvodne stavbe, stanovanja, terjatve, zaloge materiala in gotovih izdelkov, na drugi strani pa razne obveznosti, dolgoročni in kratkoročni krediti ter skladi.

Leto 1976 smo zaključili z izgubo, ki je bila posledica prenizkega tečaja pri izvozu, obresti za kredite, premalo donosne investicije in spremembe v predpisih. Sledila je izdelava sanacijskega programa, iskanje kreditov, pa tudi to smo uspešno prebrodili.

V tistem času je bila splošna slaba likvidnost (pomanjkanje denarja). S stalnimi kontakti s kupci, izvozniki in s pomočjo Ljubljanske banke Trbovlje nam je uspelo, da smo vedno pravočasno izplačali osebne dohodke ter urejali obveznosti do dobaviteljev in vračali kredite. V takratnem sistemu smo bili veliko angažirani tudi z izdelavo obsežnih

poročil o proizvodnih rezultatih in njihovim posredovanjem na različnih zasedanjih organov samoupravljanja in zborih delavcev.

• **Ste imeli kdaj občutek, da s svojimi predlogi težje prodirate, glede na to, da ste bili v podjetju edina ženska med odgovornimi tvorcji?**

Sodelovala sem s tremi generalnimi direktorji, tremi tehničnimi direktorji in tremi komercialnimi direktorji in mislim, da so me dobro sprejeli. Vedno pa sem kot ženska imela občutek manjvrednosti, posebno še, ker nisem imela fakultetne izobrazbe in nisem bila članica ZK. To sem hotela nadoknaditi s prizadevnostjo in doslednostjo, saj so bili v kolektivu tudi takšni in tako vplivni, ki bi me "utopili v žlici vode", če bi naredila kakšen prekršek.

• **Bili ste nadrejeni številnim sodelavcem. Kako pa se ocenjujete v tej vlogi?**

V celotnem finančnem sektorju nas je delalo okrog petdeset. V glavnem smo bili usklajen delovni team. Bili pa so tudi taki, ki se niso dovolj zavedali, da je tovrstno delo odgovorno in povezano z roki. Prav ta odgovornost pa je po internih aktih in po zakonskih predpisih padala prav name, česar sem se dobro zavedala, nekateri podrejeni pa so to težko razumeli.

Z uporabo računalnikov je sedanjim delavcem v finančnem sektorju delo veliko lažje in ga lahko hitreje opravljajo.

• **Zelo ste bili vpeti v delo. Mislite da ste bili za svoje delo ustrezno nagrajeni?**

Pri delu sem sama sebi postavljala tudi dnevne norme in plane in se imela za premalo učinkovito, če vsega nisem dosegla. Zaradi vseh

Seja upravnega odbora l. 1960.

težav in angažiranosti sem leta 1979 precej zbolela in takrat mi je znani nevrolog predlagal invalidsko upokožitev, vendar me je s tem prizadel in izrazila sem željo, da delam še naprej. Pri sestavljanju tarifnih pravilnikov sem vedno poudarjala, da morajo biti tudi finančni delavci dobro nagrajeni, saj smo samo tako lahko od njih pričakovali ažurno in vestno delo.

• **Ali vam je kljub temu preostalo še kaj prostega časa in kako ste ga izkoristili?**

Vsak svoj prosti čas sem posvetila hčerki, gradnji hiše, vrtu in okolici. Nekatera leta sva preživeli po deset dni na morju ali v Bohinju.

• **Kdaj ste se upokojili in kakšni so bili vaši občutki ob tem prelomnem času?**

V delovno knjižico so mi kot drugi datum vpisali: 31.10.1981. Takrat sem se upokojila. Odhajala sem s težkim srcem, zavedajoč se, da je najpomembnejši del mojega življenja za mano.

• **In kako preživljate upokoženska leta?**

Doma me je čakalo varstvo štiriletne Nine in dveletnega Boštjana. Postala sem gospodinja. Za hobije ni bilo nikdar časa, zato sem upokoženski staž izkoristila za pletenje, kvačkanje, vezenje gobelinov, tapiserij in makramejev, pa še delo na vrtu se najde. Sedaj je moja največja želja, da bi vnuka doštudirala in dosegla željena poklica. Poleg tega si želim le še zdravja in da bi mi oči še dolgo in dobro služile.

• **Imate kakšno misel za bralce Steklarja?**

Pretežni del hrastniške doline je odvisen od poslovanja naše tovarne in zato bi želela, da bi celotna proizvodnja dobro tekla, da bi uspešno prodajali na domačem in tujem trgu. S tem bi si zagotovili zadovoljive plače in tudi sredstva za bodoče investicije, ki so še kako potrebne za razvoj vsakega podjetja.

Na ta način bi sedanjim delavcem in tudi bodočim generacijam zagotovili delo in uspešno perspektivo. Svojim nekdanjim sodelavcem pa želim veliko zdravja ter prijetno in dolgo preživljanje upokoženskega staža.

Na dan, ko sva bili z go. Hedo domenjeni za tale intervju je bilo, kot bi kdo pometel prav ves sneg z neba. Prepričana sem bila, da ga bova preložili, ko se je vsa zasnežena poja-

vila na vratih in ob mojem preseñenem izrazu dejala: "Roke in dogovore je vendar potrebno spoštovati". Mislim, da ta stavek pove vse o njej. Bila je finančnik od nog do glave z neverjetnim smislom za številke, ki jih je stresala iz malega prsta. Natančnost, ažurnost, doslednost, spoštovanje rokov, pa tudi velika ambicioznost, so jo vodili skozi vso delovno kariero. Znala je utemeljevati svoja stališča in s svojimi prepričevalnimi sposobnostmi, podkrepjenimi z argumenti, je znala prodreti tako znotraj kot izven podjetja.

Najožji sodelavci so jo morda večasih imeli za prestrogo. Marsikomu se je tresel glas, ko je vstopil v njeno pisarno. Pa vendar, ko jo je zapuščal, je vedel, kaj je naredil dobro, kaj je potrebno naslednjic opraviti bolje, kako naj se loti stvari.... Vedno je bila odkrita in tako kot za profesorje velja tudi za šefe, da se kasneje raje spominjamo tistih, od katerih smo se kaj naučili in so nam bili določena življenjska šola. Ga. Heda je to vsekakor mnogim bila.

In čeprav je od njene upokožitve minilo sedemnajst let je s svojim pečatom na področju računovodstva, financ in planiranja pustila ogromno dobrih sledi. Vse največje investicije Steklarne Hrastnik izhajajo iz tega obdobja, do minute natančno se je vedelo, kdaj bo izplačilo osebnega dohodka, najetih je bilo precej ugodnih kreditov...

Izgorevala je v skrbi za poslovanje Steklarne in misel na upokožitev je odlagala v poslednji predal. Pa vendar ... življenje teče dalje, človek si najde nove interese, oživi neizživete ambicije. Želim, da bi se ji izpolnile izražene želje, pa tudi tiste, ki so skrite v zadnjem koščku srca. In da bi bila manj stroga do sebe, saj je življenje gotovo lepše, če smo sproščeni, odprti in optimistični. Pa srečno v naslednje dni in nasvidenje še kdaj (saj sva se prav potihom dogovorili za ogled Steklarne).

Pogovarjala se je
Marinka Anžlovar

ZAHVALA

Vsem, ki ste v boleznj mojemu sinu Benu kakorkoli pomagali in ob njegovi smrti z nami sočustvovali, se prav iz srca zahvaljujemo.

Posebno hvala g. Milanu Kocmanu za poslovilni govor.

Žalujoči: mama Slavi, sestra Slavi, brata Tomi in Frici

KAJ JE DRUŽBA POOBLAŠČENKA?

Družba pooblaščenka je nova oblika povezovanja notranjih delničarjev v kapitalsko družbo. Ta družba sedaj praktično predstavlja edino obliko, ki omogoča, da se glasovi notranjih delničarjev (zaposleni, bivši zaposleni, upokojenci) na skupščini delniške družbe združijo v poenoten glas, to je glas Družbe pooblaščenke, ki zastopa skupne interese notranjih delničarjev.

DOBRE IN SLABE STRANI DRUŽBE POOBLAŠČENKE?

DOBRE STRANI:

- Notranji delničarji s poenotenim glasom nastopijo na skupščini delniške družbe in tako predstavljajo silo, kateri se morajo na skupščini podrediti vsi preostali lastniki oziroma imetniki upravljalnih pravic, tudi če imajo zahtevano večino glasov.
- Notranji delničarji lahko v družbi pooblaščenki organizirajo notranji trg delnic.
- Sveženj delnic, ki jih prodajajo Družbe pooblaščenke, dosežejo praviloma vedno višjo ceno, kot bi jo dosegel posamezni prodajalec delnic.
- Premoženje Družbe pooblaščenke lahko hitreje raste kot premoženje matične družbe.
- Družba pooblaščenka je pravna oseba, ki lahko najema kredite in samostojno posluje ter prevzema pravice in obveznosti.
- Organizirano se onemogoča sovražni prevzem družbe, katera je lahko bolj ali manj zaprta.
- Vložki v Družbo pooblaščenko so lahko stvarni (delnice matične delniške družbe), lahko pa se dogovori tudi za denarne vložke.
- V internem aktu Družbe pooblaščenke se lahko predvidi predkupna pravica članov te družbe.
- Z delnicami upravljajo najbolj kvalificirani ljudje, ki imajo strokovno znanje.
- Možnost lobiranja z drugimi imetniki upravljalnih pravic oziroma imetniki delnic.
- V primeru 25% pridobitve glasovalnih pravic ali več (4.čl Zakona o prevzemih) ni potrebno dati ponudbe za odkup delnic vsem ostalim delničarjem.

SLABE STRANI:

- Stroški ustanovitve Družbe pooblaščenke so sorazmerno visoki.

- Upoštevati moramo tudi stroške tekočega poslovanja (revizije, vodenje....)
- Če delničarji izberejo za vodenje Družbe pooblaščenke slabe poznavalce gospodarjenja z delnicami, jim vrednost delnic hitreje pada, kot pa bi padale v matični družbi.
- V primeru nepravilne izbire vodstva Družbe pooblaščenke (uprava, nadzorni svet) ta ne more opravljati funkcije, ki naj bi jo ta družba tudi dejansko imela.
- Če žele posamezni člani Družbe pooblaščenke hitro (npr. v nekaj dneh) prodati delnice zunanjim kupcem, to ni možno, če je

dogovorjena predkupna pravica znotraj Družbe pooblaščenke, saj morajo imeti člani te družbe možnost, da v določenem času odkupijo ponujene delnice po določeni ceni.

ZAKAJ USTANOVITI DRUŽBO POOBLAŠČENKO?

Dne 1.8.1997 je bil v Ur.l.RS št.47/97 objavljen Zakon o prevzemih, ki je pričel veljati z dnem 17.8.1998. Ta zakon je omejil uresničevanje glasovnih pravic preko pooblaščenecv in združenj predvsem zaradi obvezne javne ponudbe za nakup vseh vrednostnih delnic in drugih vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo najmanj 25% vseh glasovnih pravic, česar pa notranji

delničarji ne zmorejo. Da pa je notranji delničar v delniški družbi vseeno zaščiteno na način, da lahko organizirano nastopa, pa ta zakon v 81.členu predvideva možnost ustanovitve Družbe pooblaščenke. Družba pooblaščenka predstavlja pomembno izjemo glede siceršnje obveznosti vsakega posameznika, da mora podati, pri prestopu določenega praga vrednost posesti delnic in drugih vrednostnih papirjev, ponudbo za odkup vseh delnic družbe ostalim delničarjem.

Najvažnejši razlog za ustanovitev, z najbolj daljnosežnimi posledicami, pa je, da ima Družba pooblaščenka takšno moč, da odloča o nadaljnji usodi matične delniške družbe in usodi njenih zaposlenih, njeni poslovni usmeritvi in njeni poslovni politiki.

KAKO JE ORGANIZIRANA DRUŽBA POOBLAŠČENKA IN KATERE SO NJENE BISTVENE ZNAČILNOSTI?

Družba pooblaščenka je organizirana v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (Ur.l.RS 30/93,

29/94) in Zakonu o prevzemu (Ur.l.RS 47/97) kot kapitalska družba, ki ima v svojem premoženju delnic svoje matične družbe, ki jih vanjo kot stvarni vložek, vložijo delničarji te družbe, v zameno pa dobe delnice Družbe pooblaščenke. To je edini primer v našem delniškem pravu, kjer se lahko kapitalska družba ustanovi le s stvarnimi vložki. Možnost pa je, da je vložek tudi denarni.

Značilno za Družbo pooblaščenko je, da se razmerja v njej oblikujejo prosto, kar pomeni, da za te vrste družb ne veljajo stroga načela delniškega prava. Tako se lahko družba "zapre" tako, da je prodaja delnic možna šele po predhodni ponudbi delničarjem v družbi pooblaščenke oziroma ob predhodnem soglasju družbe pooblaščenke.

S KATERIMI DEJAVNOSTMI SE LAHKO DRUŽBA POOBLAŠČENKA UKVARJA?

Dejavnost Družbe pooblaščenke je v prvi vrsti namenjena uresničevanju pravic in interesov delničarjev Družbe pooblaščenke ter usklajenemu uresničevanju pravic iz naslova delnic matične delniške družbe in Družbe pooblaščenke. V drugi vrsti pa se družba pooblaščenka lahko ukvarja tudi z drugimi dejavnostmi, ki so lahko dopolnilne in so potrebne za njen obstoj ter za opravljanje dejavnosti. Družba lahko na primer pridobiva nepremičnine, ustanavlja podružnice, hčerinske družbe doma in v tujini, vlaga kapital v druge družbe in podobno.

KAKO UPRAVLJATI DRUŽBO POOBLAŠČENKO?

Družba pooblaščenka sprejema temeljne odločitve na skupščini. Vodi jo direktor, ki pa naj ne bi bil v Družbi pooblaščenki v rednem delovnem razmerju. Delo direktorja nadzoruje nadzorni svet. Natančnejša razmerja in pristojnosti se določijo s statutom. Lahko pa je upravljanje družbe tudi drugačno, torej takšno, kakršnega predvideva že omenjeni Zakon o gospodarskih družbah za delniške družbe.

KAJ JE PREMOŽENJE DRUŽBE POOBLAŠČENKE?

Premoženje Družbe pooblaščenke so delnice matične delniške družbe, ki jih imetniki delnic vložijo vanjo. Poleg teh delnic pa ti isti delničarji lahko vložijo tudi denar. To je lahko začetno premoženje. Z delovanjem in poslovanjem Družbe pooblaščenke pa se to premoženje lahko razširi tudi na drugo premoženje.

S tem sestavkom sem želela seznaniti tiste, ki smo v naši delniški družbi vložili svoje delnice v Družbo pooblaščenko in nas zanima, kaj se z našimi delnicami lahko zgodi.

Domnevamo lahko, da je gotovo racionalna ustanovitev Družbe pooblaščenke tedaj, kadar temelji na dolgoročnih interesih notranjih delničarjev v neki matični družbi, ki imajo v rokah primerno visok odstotek delnic. Imeti morajo svojo vizijo družbe in jasne okvire poslovne politike. To pa zmorejo le kolektivi, ki delujejo dokaj enotno.

Predsednica sveta delavcev
Joži Sticher

Nagrajenci Dneva stekla in svetlobe SANDI LESKOVŠEK

Sandi Leskovšek je zadnji, ki je v lanskem letu ob steklarskem prazniku Steklo in svetloba za svoje nadpovprečno delo prejel nagrado, ki jo podeljuje Steklarna Hrastnik svojim zaposlenim. Njegovi predpostavljani so jo obrazložili s sledečimi besedami: "Odluke Sandija Leskovška so marljivost, vestnost in inovativnost. To so kvalitete, ki v današnjem trenutku še posebej veljajo. Zaradi svoje skromnosti in mirnega značaja je manj opazen v drugih okoljih, zato pa toliko bolj cenijo njegove kvalitete in sposobnost v sredini, v kateri dela, to je v vzdrževanju v Profitnem centru razsvetljava. Nagrada, ki mu je danes podeljena, naj mu bo vzpodbuda tudi za vnaprej, obenem pa tudi vzpodbuda vsem ostalim v njegovi sredini."

• **Ste še mlad človek. Vseeno pa bi vas prosila, da nam najprej nekaj poveste o letih pred prihodom v službo.**

Rodil sem se v Celju. Mati in oče sta prišla iz vasice Polana izpod Lisce. Iskala sta stanovanje, katerega sta nazadnje dobila v Čečah nad Hrastnikom. Postali smo podnajemniki na eni izmed kmetij. Osnovno šolo sem obiskoval na Katarini. Tako sem vso svojo mladost, skupaj s štirimi brati in sestro preživel v Čečah. Živeli smo skromno kmečko življenje. Vseeno pa je bilo delo in odraščanje na kmetiji lepo in zanimivo. Če je bilo le možno, drugače pa vsaj ob počitnicah, sem najraje bil pri stari mami na Lisci. No, po 15 letih smo dobili stanovanje v Hrastniku, kar je imelo spet svojo prednost, saj smo imeli tako veliko krajšo pot do službe.

• **Kot sem seznanjena, Steklarna Hrastnik ni vaša prva zaposlitev. Kje ste bili zaposleni prej in zakaj ste se nato odločili za delo v Steklarni?**

Prva moja zaposlitev je bila pri KOP Hrastnik. Zaposlili so me kot pomožnega ključavničarja v kovinskem obratu. Kasneje sem odšel tudi v Ljubljano, kjer sem se izpopolnil in naredil izpit za varilca. V tistem času so namreč vsa podjetja iskala dobre varilce. Delo samo je bilo zanimivo, vendar pa sem si zaradi obilice dela na terenu zaželel, da bi le-tega spremenil. Želel sem delo, pri katerem bi mi ostalo tudi nekaj prostega časa. Sicer sem z delom na terenu spoznal celotno Slovenijo, pa tudi del nekdanje Jugoslavije. Postavljali smo hangarje v Rumi pri Beogradu, v Mostarju,

za TIM Laško pa smo postavili v Prištini hladilne naprave. Razna druga dela smo opravljali tudi po celotni Sloveniji. No, ko sem doma omenil, da bi rad zamenjal službo, me je začel brat, ki je že delal v Steklarni, prepričevati, da naj grem tja tudi sam, saj naj bi tudi v Steklarni rabili dobre varilce. Leta 1984 sem se tako zaposlil v Steklarni Hrastnik.

• **Leta 1984 ste tako prišli v Steklarno. Kako se danes spominjate svojih prvih začetkov?**

Ravno lahki niso bili. Prvič nisem poznal ljudi. No, nekaj prijateljev sem imel. Potem tista vročina, pa tudi samo delo je bilo povsem drugačno, kot pa sem ga imel na komunali. Zaposlili so me kot varilca, katere so v Steklarni takrat potrebovali, saj so v tistem času talilne objekte vzdrževalci delali doma. Vseeno pa ni bilo toliko varilskega dela, zato sem poleg tega opravljal tudi dela s področja vzdrževanja.

• **Danes ste zaposleni v KIKO delavnici kot ključavničar. Ali ste zadovoljni s svojim delom?**

Ja, lahko rečem, da sem zadovoljen. V KIKO delavnico sem bil prestavljen iz obrata vzdrževanja l. 1992. Sprva sem bil malce skeptičen, saj nisem vedel, da je lahko tudi to delo tako zanimivo. Danes delam kot vzdrževalec strojev v ročni proizvodnji. Delo je zelo zanimivo, saj se vedno dogaja kaj novega.

• **Vaše delo je tesno povezano z neposredno proizvodnjo v PC razsvetljava. Kakšna je ta povezava in odnosi?**

Ja, na nek način sem povezan z obratom ročne proizvodnje. Vendar pa ta povezava ni tako neposredna, kot jo imajo npr. reglerji, ki delajo na partiji. Moje delo se bolj odvija v sami delavnici. Npr. če je potrebno popraviti kakšen stroj, se le-ta prenese v delavnico in se potem tudi tam popravi. Zato neposrednih stikov z delavci v neposredni proizvodnji nimam in bi le težko govoril o tem, kakšni so odnosi med njimi oz. nami. Lahko pa rečem, da se z vsemi dobro razumem. Če pa govorimo o naši KIKO delavnici, lahko zatrdim, da se vsi med seboj odlično razumemo in pri delu dobro sodelujemo.

• **Vseeno pa človek nikoli ni toliko zadovoljen, da ne bi želel še kaj spremeniti. Imate tudi vi kakšne predloge v zvezi z nadaljnjim izboljšanjem dela v vašem delokrogu?**

Veste, KIKO delavnica je takšen obrat, kjer se da vedno "potuhtati" kakšno novo stvar. Stroj ni nikoli toliko izpopolnjen, da se ne bi dalo še kaj popraviti oz. izboljšati. Že to je dovolj, da nekemu olajša njegovo delo. Vsaka malenkost se pozna in lahko pomeni za nekoga veliko pomoč pri delu. Vsaka taka nova "pogruntavščina" pa seveda nastane s sodelovanjem vseh, tako neposrednih delavcev za strojem, delavcev, ki opravljajo menjave, kot nas, ki nazadnje ta stroj tudi popravimo. Delavci, ki so zadolženi za menjave in so tako v neposrednem stiku z

zaposlenimi za strojem namreč najbolj vedo, kaj bi bilo dobro še popraviti oz. izboljšati. Na takšnih sestankih se nato porajajo nove ideje.

• **Ena izmed vaših vrlin je tudi inovativnost. Bi nam malo več povedali o tej temi?**

Sodeloval sem pri izpopolnjevanju stiskalnega stroja iz ene glave na dve glavi. Tisti stroj smo takrat kar dosti izboljšali. Sodeloval sem s tehnologi in mojim nekdanjim predpostavljenim, g. Kuharjem.

V kratkem času pa se bo popravil tudi IMI stroj, in sicer naj bi ga opremili s čisto novo pnevmatiko. Poskušali pa bomo tudi kakšno stvar še izboljšati.

• **Kako vidite svojo prihodnost v Steklarni Hrastnik?**

Mislím, da bo vse v redu, seveda, če bomo šli s časom naprej. Zavedati se moramo hude konkurence na trgu. Tej bo potrebno prilagoditi znanje, tehnologijo in organizacijo. Voljo delavci vsekakor imamo. Vedeti je treba, da nam Steklarna Hrastnik kot firma daje kruh, zato bo potrebno narediti prav vse, da nam le-ta ne bo odvezet. Tako kot so preživeli rodovi pred nami, tako moramo preživeti tudi mi, zavedati pa se moramo, da za nami prihajajo novi rodovi, za katere bo Steklarna Hrastnik prav tako pomembna in potrebna, kot je danes za nas. Zato jo moramo ohraniti tudi za njih.

• **Veliko ste nam že povedali o svojem delu v Steklarni, kako pa preživljate svoj prosti čas?**

Kot bivši športnik se še danes zelo rad usedem na kolo in se zapeljem po Sloveniji. Poleti se prav tako rad udeležim kakšnega lepega maratona. Drugače sem pa najraje v družbi s svojimi prijatelji. Pozimi prav tako rad zahajam v hribe. To pa je tudi vse.

• **Omenili ste besedo bivši športnik. Ste se s kolesarstvom aktivno ukvarjali?**

Da. Včasih je bil kolesarski šport v Hrastniku zelo na visokem nivoju. Jaz sam sem se začel s kolesarstvom ukvarjati relativno pozno, šele po odsluženju vojaškega roka. In sicer sta me za ta šport navdušila takratni predsednik društva, g. Pavle Bauerheim ter moj brat, ki pa je bil takrat že dober kolesar. To je lep, vendar naporen šport. Ima pa to prednost, da s pomočjo njega spoznaš številne nove, zanimive kraje. S sodelovanjem na raznih dirkah sem tako prekolesaril celotno Slovenijo in velik del nekdanje Jugoslavije. Sodeloval sem tudi na klubskih dirkah v Italiji. S kolesarstvom sem se aktivno ukvarjal celih 10 let. Spoznal sem, kakšen je občutek, če zmagaš in kako je, kadar si slabši. Kasneje je v klubu prišlo do krize in le-

ta se je razpustil. Mlajši so odšli v druge klube, jaz pa sem z aktivnim kolesarstvom prenehal. Vendar pa se še danes rad usedem na kolo.

• **Vas je nagrada presenetila? Kaj menite o njej?**

Ja, nagrada me je presenetila. O tem, da jo dobim, mi je povedal moj šef Franc Marinko. Sam ravno nisem bil najbolj navdušen, saj nerad vzbujam pozornost. Poleg tega pa menim, da si jo v delavnici zaslužimo prav vsi in ne samo jaz. Saj eden sam pač ne more opraviti celotnega dela. Vendar pa tako je bilo odločeno in nagrado sem dobil.

Samo nagrajevanje pa mislim, da zelo pozitivno vpliva na nagrajence, saj ti da vzpodbudo, da še bolje in še bolj z veseljem opravljaš svoje delo.

Sandi Leskovšek je skromen, skoraj plah mlad mož, ki kot pravi sam, nerad vzbuja pozornost. Vendar pa njegovo delo povzroča ravno obratno, in sicer ga dviga iz anonimnosti in ga dela razpoznavnega in spoštovanega. Tako je tudi prav. Vsi delavci Steklarne in bralci Steklarja mu želimo še obilo užitek tako pri delu kot v prostem času, katerega najraje preživi na kolesu.

Edita Čadež

povprečja. S tem je tudi storilnost dela zelo nizka. Po nekaterih študijah znaša storilnost od 6. ure zjutraj do 7. ure 1/8 delovnega časa komaj 1% storilnosti celotnega delovnega časa. Na podlagi teh rezultatov nam postane jasno, zakaj se je začetek delovnega časa v zahodnoevropskih državah in ZDA premaknil na 8. ali celo 9. uro zjutraj. Pripravljenost za delo in s tem tudi storilnost se namreč dvigujeta na dnevno povprečje šele okoli 8. ure zjutraj in nato kontinuirano do 12. ure, ko dosežeta maksimum in nato ponovno padata ter sekata diagonalo povprečne dnevne pripravljenosti od 16. do 16.30 ure. Po tem času preide ta v negativno stanje in dosežeta minimum pripravljenosti oz. storilnosti ob 23. uri, ko faza budnosti preide v fazo spanja oz. fazo utrujenosti. Ta je posebno izražena pri monotonem delu. Utrujenost bistveno vpliva na mentalne funkcije. Podaljša se reakcijski čas, slabša se možnost komuniciranja in sposobnost aritmetičnih operacij. Zanimivo pa je, da se v tej fazi po nekaterih študijah ne zmanjša bistveno telesna sposobnost, po drugih raziskavah pa so dognali, da se tudi telesna sposobnost nekoliko zmanjša, vendar mnogo manj od mentalnih. Bistveno pa se ne zmanjša mišična moč, čeprav so preiskovanci čutili večjo utrujenost. Kava, preizkušen napitek za povečanje budnosti, je prestala psihološke teste v zvezi s pomanjkanjem spanja. Razpoloženje se izboljša tudi s kratkimi počitki. Pri zauživanju kave je mogoče pričakovati pri mladih zdravih ljudeh pripravljenost za delo do 24 ur. Seveda to samo občasno. Pri problematiki izmenskega dela obstojata dva faktorja, ki negativno vplivata na produktivnost, to je utrujenost z zmanjšano sposobnostjo psihične koncentracije, zato ni najbolj priporočljivo nočno delo pri ljudeh, ki opravljajo psihično zahtevna dela. Drugi faktor je motnja bioritma orga-

nizma v zvezi s počitkom (spanjem), čeprav je znano, da pri ljudeh, ki opravljajo stalno izmensko delo pride do določene prilagoditve oziroma adaptacije za tak način dela. Adaptacijo pa je možno doseči tudi z ustrezno osvetlitvijo delovnih prostorov. Tako so pri mnogih osebah, ki so nekaj dni delali v nočni tizmeni, dosegli primerno dobro adaptacijo, vendar z manjšim učinkom pri spanju. Jasno je, da v določenih industrijskih panogah obstaja potreba po trajnem izmenskim delu že zaradi ekonomskih vzrokov. V kolikor ta potreba obstaja, je priporočljivo, da v nočni izmeni vršijo delavci pretežno taka dela, ki ne zahtevajo velike psihične angažiranosti. Za taka dela so manj primerni tudi zelo mladi ljudje z malo delovnih izkušenj (mladoletniki), starejši ljudje nad 60 let starosti in tudi ženske, zaradi svojih fizioloških posebnosti kot tudi reproduktivnosti. Pri nas je prepoved nočnega dela mladoletnikov, nosečnic in žensk z majhnimi otroki urejena z zakonskimi predpisi.

V zvezi z izmenskim delom še nekoliko besed o prehrani delavcev, s posebnim poudarkom na pravilni razporeditvi dnevnih obrokov. Pri delu v jutranji izmeni se priporoča lahek zajtrk približno eno uro pred pričetkom dela. Obrok naj vsebuje lahke prebavljive snovi, pretežno ogljikove hidrate in beljakovine, kot npr. kruh, mleko, mlečne izdelke, med, marmelado, pusto meso. Obrok naj vsebuje 20 do 30 % dnevnih kaloričnih potreb. Isto velja za popoldansko in nočno izmeno. Po 4-urnem delu se naj zaužije lahka malica s približno 1 do 15 % kaloričnih potreb. Uro in pol po končanem delu ponovni obrok, ki naj ne preseže 20% dnevnih potreb. Glavni obrok pa naj se konzumira 5 do 6 ur po končanem delu. Namen take razporeditve obrokov je v tem, da ne obremenjujemo prebavnih organov med delovnim procesom in s tem osiromašimo možgane s kisikom, kar povzroča zaspanost, zmanjšano sposobnost koncentracije in nasploh mentalnih funkcij, ki lahko privede do večje verjetnosti nezgod na delovnem mestu (važno posebno pri delovnih procesih, ki zahtevajo večjo psihično angažiranost).

(nadaljevanje v naslednji številki)

Dr. Jože Toplak
Spec. za med. dela,
prometa in športa

ZDRAVNIŠKI NASVETI

PRIPRAVLJENOST ZA DELO IN DELOVNO STORILNOST Z OZIROM NA PSIHOFIZIČNO SPOSOBNOST DELAVCA IN DELOVNO OKOLJE

obravnavati v prvi vrsti psihofizično zmogljivost delavca in v zvezi s tem tudi delovno okolje. Obravnavali bi vpliv teh dveh faktorjev na zmogljivost oz. sposobnost dela, ne bi pa obravnavali znanje in druge faktorje v zvezi z delovnim procesom. Gre torej v prvi vrsti za normalen bioritem zdravega človeka v smislu utrujenosti in vpliv tega faktorja na delovni proces.

V zadnjih letih je bilo narejenih več študij z ozirom na časovno razporeditev delovnega časa. Vse študije so potrdile, da je pripravljenost za delo in s tem delovna storilnost v veliki meri odvisna pri zdravem človeku od budnosti oziroma zaspanosti. Ta ritem je glede na delovni čas sledeči: spanje zajema čas od 23. ure do 7.30 ure. V tej fazi je pripravljenost za delo negativna, globoko izpod dnevnega

Delovna storilnost oz. sposobnost za delo je odvisna od večih faktorjev. Najpomembnejši faktor je človek s svojo psihofizično sposobnostjo, nadalje je odvisna storilnost od delovnega okolja in delovnih strojev. V današnjem članku želim na kratko

ZANIMALO VAS BO

Ko smo že nekako mislili, da se zima počasi poslavlja, saj so dnevi postali daljši in toplejši pravzaprav prijetnejši, nas je nenadoma presenetil sneg, ki je v otrocih prebudil veselje in zimsko radost, drugod pa povzročil kar nekaj težav in nevšečnosti.

Z zadnjim statističnim podatkom sem vas seznanila ob koncu meseca decembra 1998, in sicer so bili takrat podatki sledeči:

December 1998 smo tako zaključili s skupnim številom 776 zaposlenih, med katerimi je bilo 345 žensk in pa 431 moških, med vsemi pa smo imeli tri pripravnike in pa 29 delavcev sprejetih za določen čas.

Od zadnjega podatka pa je bilo tudi v **januarju 1999** kar nekaj sprememb in sicer:

SMO NA NOVO ZAPOSILILI 6 DELAVCEV:

Dva naša delavca sta v mesecu januarju odslužila svoj dolg domovini: Tomaž Turšič, ki se je zaposlil kot ključavničar 3 in pa Elvir Adžikič, ki se je vrnil na svoje staro delovno mesto odnašalca paketov v obrat pregleda.

Za določen čas enega leta smo zaposlili tudi Jožico Zupan, in sicer na delovno mesto saldokontistke. V redno delovno razmerje za določen čas 6 mesecev smo sprejeli tudi Uroša Brunčka, in sicer na delovno mesto skladiščnika v industrijski prodajalni. V mesecu januarju pa smo za določen čas 6 mesecev zaposlili tudi dva pripravnika, in sicer Saša Sotlarja, ki opravlja pripravništvo kot cizeler 3 v PC avtomatska proizvodnja in pa Saša Rainerja, ki bo pripravništvo opravil kot instrumentarec 3 v obratu vzdrževanja in investicij.

Delovno razmerje **JE PREKINILA ENA NAŠA DELAVKA**, in sicer se

je v prvem mesecu letošnjega leta invalidsko upokojila Mevlida Ramič, ki je bila zaposlena kot komisionar v VRS-ju.

Ob vseh navedbah kadrovskih sprememb smo **januar 1999** zaključili s skupnim številom 781 zaposlenih, med katerimi je 345 žensk in pa 436 moških, med vsemi je 31 delavcev sprejetih za določen čas in pa štirje pripravniki.

PRIRASTEK K DRUŽINI:

V tej rubriki ta mesec ni kaj napisati, saj se v tem mrzlem mesecu ni rodil noben malček.

POROČILI SO SE:

Nihče od naših zaposlenih se v mesecu januarju ni odločil za sklenitev zakonske zveze, tako da ta rubrika iz meseca v mesec ostaja prazna.

V rubriki **JUBILANTI** vam predstavljamo delavce, ki so svojo pripadnost firmi izkazali z dolgoletnim delom in so za to prejeli tudi jubilejno nagrado. V **januarju 1999** so to:

10 LET
Ivo Mlinar, zaposlen kot krogljar v PC razsvetljava in pa Marko Detič, ki opravlja delo rezalca v brusilnici.

20 LET
Ivan Akmačič, Halil Huzejrovič in Zdravko Odžič, vsi zaposleni kot strojniki, ter pa Nada Kos, Nada Popovič in Stoja Toprek, vse tri delavke so zaposlene kot pregledalke v obratu pregleda.

30 LET /

ČESTITAMO VSEM!

Kadrovska služba
Sabina MEDVED

ZVEZDE GOVORIJO

Horoskop od 1.3. do 31.3.1999

Piše astrologinja Milena Zakrajšek

V prvi polovici tega obdobja vam bo nekdo pomagal iz zagate, zato se bo vaše psihično počutje izjemno popravilo. V ljubezni ne pričakujte nič novega, vse se bo vrtele po ustaljenem ritmu. Veliko se boste zadrževali doma in to vam bo v tem obdobju odgovarjalo.

Predvsem vam svetujemo previdnost z moškim spolom, ne izzivajte potrpljenja bližnjih in se izogibajte sporov z nadrejenimi. Na ljubezenskem področju pa se vam kažejo lepi dnevi. Partner bo vesel, ker ga ne boste utrujali z s tamenjem in slabo voljo. Oproščene vam bodo špekulacije.

Pogosti prehladi vas lahko položijo v posteljo, pa kaj ko ne boste mirovali. Uživate čim več vitaminov in naučite se kakšne sprostitvene tehnike, saj ste vse prepogosto nemirni in nervozni. Vsa ostala pozornost pa bo v tem obdobju usmerjena na dom in družino. Za uresničitev ciljev izkoristite prvi teden v mesecu.

Mnogo srečnejše obdobje za vse rake. V neki zadevi, ki si jo močno želite razrešiti, boste odlično napredovali. Tudi vaše zdravje bo zadovoljivo, saj boste zaradi uspehov čutili veliko energije, ki jo tokrat ne boste trošili zaman. Samski raki se lahko na neki zabavi zaljubite.

Vaše zdravje bo v tem času povsem v vaših rokah. Ker ne boste mirovali, zna nastopiti težavno obdobje. Čutili boste utrujenost in pomanjkanje energije. Kar se vam je zdelo varno na ljubezenskem področju, se lahko sesuje v nič. Nikar ne bodite tako brezskrbni in polni samega sebe.

Ugotovili boste, da lahko z energijo varčujete, če je ne trošite brezpotrebno in si delovni dan pravilno razporedite. Prebavne motnje so psihosomatskega izvora, zato se držite diete. V ljubezni lahko pričakujete nove izzive. Bodite previdni pri odločitvah, še posebno če bo šlo za trikotnik.

Dobro bi vam dela sprememba okolja, ki bi vas poživila. Čeprav bo vaše fizično počutje dobro, se boste doma počutili utesnjeno. Spremembo poiščite med prijatelji in sorodniki. V ljubezni vam je naklonjena prva polovica meseca. Sprememba vas bo poživila, če boste znali prisluhniti svojemu notranjemu glasu.

Odličen čas za vse škorpione, saj vam hudi naporji ne bodo mogli do živega. Zaradi viška energije bodite previdni pri fizičnih opravilih. Čaka vas veliko romantičnih dni, saj boste v očeh nasprotnega spola izredno privlačni. Izkoristite prve dni v marcu, ko se vam skoraj nihče ne bo mogel upreti.

Če imate kakšno kronično obolenje, bi se težave v tem obdobju lahko ponovile. Še posebno nevarni so lahko prehladi. Uspešno boste navezovali stike, pridno boste pisali ali študirali, ob vsem tem pa ne pozabite na erotiko, ki je prav tako pomembna kot pozitivno stanje na tekočem računu.

Morda se boste v tem obdobju počutili nekoliko odrinjeni, zato boste veliko premišljevali, kaj vam je storiti, ker vas ljudje ne sprejemajo tako, kot bi si vi želeli. Tudi v ljubezni se boste počutili nerazumljene. Poglejte vase, poiščite napake, partnerja ne boste spremenili, lahko pa spremenite sebe.

V tem mesecu bo vaše življenje dinamično, saj so na vidiku številna srečanja in sestanki. Spet boste v stari formi in kljub temu da boste zelo zaposleni, boste na ljudi delovali mirno, kar bo pozitivno vplivalo na sodelavce. Za sašnske vodnarje bo ljubezensko življenje precej naporno.

Organsko ste bolj zdravi, kot si mislite. Občasno slabo počutje je le odraz vašega notranjega nezadovoljstva. Na čustvenem področju eden najbolj uspešnih mesecev za vas. Romantika bo na prvem mestu. Ne bojte se novih občutkov, saj ste jih v sanjah že doživeli. Tudi pri delu so vam zvezde naklonjene, prezrite nevoščljive poglede.

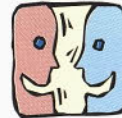
OVEN

BIK

DVOJČKA

RAK

LEV

DEVICA

TEHTNICA

ŠKORPIJON

STRELEC

KOZOROG

VODNAR

RIBI

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

Franca KOCMANA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in sodelavcem za izrečena sožalja in pomoč ter podarjeno cvetje in sveče.

Zahvaljujemo se tudi godbi in pevcem Steklarne za žalostinke ob njegovem zadnjem slovesu.

Žalujoči: žena Silva, hčerki Dragica in Darja z družinama

Nagradna križanka

			SPLETKARSKA, HUDODELSKA SKRIVNA ZVEZA V JUŽNI ITALIJI	POLOTOK V SEVEROVZHODNI AZIJI	MESTO V JUGOVZHODNI KANADI	MESTO V SEVEROVZHODNI ŠPANIJI	DROG NA VOZU, RIDOVNIK	ALPSKI SMUČAR MLEKUŽ	MESTO V SVICI		PAVEL KUNAVER	ZIVAL, KI NAM DAJE VOLNO	BIVALIŠČE UMRLIH, NAVJE	OKONČINA, ČLAN ORGANIZACIJE	DIMITRIJ RUPEL	STROJ ZA ZEMELJSKA DELA, GRABEŽ	HUNSKI KRALJ "SIBA BOZJA"
			ZVONE AGREZ							OFERTA							
										GEOMETRJSKI LIK AM PISATELJICA FERBER							
											CENE VIPOTNIK			ZVEZDA V ORLU	GUSTAV PAVEC		
											ROK ARIH				AZJSKI BAMBUSNI MEDVED		
	NIKELJ		KAMNIT PREDZGODOVINSKI SPOMENIK	SKALA V MORJU			JUDOVSKI DUHOVNIK						KLIC, POZIV				
	MAJHEN JEZ, PREGRADE						POGONSKI STROJ						RIBIŠKA MREŽA				
HOSTA				DRŽAVA V SEVERNI INDIJI				PET MANJ ŠTIRI					PTIČJA SAMICA				
								LOŃAR					FRANČOSKI FIZIK (PIERRE)				
TUJE MOŠKO IME (IZ ČRK VODA)				TOMAŽ TERČEK			ČEKAN, CEPINOV OKEL					AMERIŠKI IGRALEC (JAMES)				MADŽARSKI POLITIK NAGY	SLOVENSKI DNEVNIK
							TVEGANA NAPOVED					GRŠKI KRALJ (MUKE)					
MESTO NA NIZOZEMSKEM				RAZVALINA GRADU OB KOLPI PRI KOČEVJU						STAROGRŠKI ZGODOVINO PISEC							
										LEP DUH							
AVTOR: KARLI DREMEL	MESNI ALI SADNI ZAVITEK	LISA MINELLI	PRIROČESNA LEČA	MESTO V PAKISTANU					DEPARTMA V FRANCIJI				STIK ROKE S TRUPOM				
				VLAČUGA					MESTECE V ITALIJI				DEBELEJŠA VOLNENA TKANINA				
MOŠKO IME (LJUBKOVALNO)					NAJSTAREJŠA PLAST ZEMLJE	VRSTA MINERALA								NIZOZEMSKI REŽISER (JORIS)	RAJKO LOTRIČ	GERMANSKI BOG GROMA	
						VARUH ŽEN V HAREMIH											
RAZPUST, ODPRAVA								GLAVNO MESTO URUGVAJA									
								PRALNI ZAMET									
LUDWIG UHLAND		RASTLINSKA BODICA	ZMAGOVKA, SAMPIONKA										POSLANEC HVALICA			GLIVIČNA BOLEZEN NA VINU	ORIENTALSKO GROBO SUKNO
													REKA V NEMČIJI				
ŽENSKI PEVSKI GLAS			REKA V FRANCIJI				DESNI PRITOK VOLGE				ZRNO TOČE						
			RIMSKA STOENA				ERVIN OGNER				IGOR OZIM						
FRANČOSKA FILMSKA IGRALKA (MIRELLE)				AVTOR TV ODDAJE "POGLEJ IN ZADENI" (STOJAN)					MESTO V FRANCIJI					PRITOK DONAVE V NEMČIJI			
INDIJSKI VODNI BIVOL				SEŠTEVEK VEČJEJA ŠTEVILA LJUDI					SLOVENSKI SAKSOFOONIST (KAREL-ATI)					PLAHA GOZDNA ŽIVAL			

Major pride zvečer v spalnico in začne z dvignjenim glasom oštevti vojaka, ki ni lepo zložil obleke. Mlad vojak mu reče: "Gospod major, ne bodite vendar tako glasni; če zbudite desetnika, bova oba nastradala!"

*

V šoli se pogovarjajo o sadju. Učiteljica: "Povejte mi sadež, ki je brez pečk!" Otroci: "Banana." Učiteljica: "Pa sadež z eno pečko?" Otroci: "Česplja!" Učiteljica: "Pa sedež z več pečkami?" Otroci: "Buča!" Učiteljica: "Zdaj pa napišite stavek, v katerem bodo zajeti vsi ti sadeži!" Ko je pregledovala naloge, je v Janezovi pisalo: "Moja mama je zadnjič rekla atiju: "Če boš še nosil tisto banana k sosedovi česplji, ti bom razbila bučo!"

Nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 11.000 tolarjev in sicer:

1. nagrada - 5.000 tolarjev
2. nagrada - 3.000 tolarjev
- tri nagrade po 1.000 tolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 10. 3. 1999.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št. 1/1999 smo prejeli 101 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - 5.000 tolarjev: Marija Pavlič, upok.
2. nagrada - 3.000 tolarjev: Zoran Drolc, upok.
- 3.- 5. nagrada po 1.000 tolarjev: Milan Kaluder, upok., Marija Tutner, upok., Smilja Primon

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO: Keita, Č.K., Dakar, Aznzvour, opora, HRASNİK, kvinta, zdravilo, Ross, radost, Gijon, O.Z., ama, term, Inn, Boas, slad, Ida, okli, sneg, etika, novica, Jaro, Ontake, ANSA, poen, vandal, DK, T.T., O.K., tvar, tenor, Lovro Kuhar, aga, žena, olein, Lara, mrva, mit, banka, Anet, Ikar, oje, Evian, rasa, sila, čar.

K.D.

 STEKLAR

Steklar - glasilo delavcev Steklarne Hrastnik ureja uredniški svet: Marinka Anžlovar, Edita Čadež, Soniboj Knežak, Matija Koritnik, Slavko Marcen in Pavel Bauerheim. Glavni urednik: Slavko Marcen. Oblikovanje: Alenka Leskovšek. Fotografije: Branko Klančar. Lektor: Herta Erman. Grafična priprava in tisk: Grafex Izlake. Naslov uredništva: Steklar Hrastnik, C. 1. maja 14, tel.: 0601 54 600. Po mnenju urada za informiranje pri vladi Republike Slovenije št. 23/32-934) z dne 25.1.1993 je glasilo proizvod informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.